

Professor Göran Petersson
Kemi- och Bioteknik, Chalmers
goranp@chalmers.se

december 2009

Biologisk Mångfald på Chalmers

Verklighet och Vision

Grönområden avslöjar särskilt tydligt i vilken utsträckning ekologisk hållbarhet genomsyrar en verksamhet. Inför [miljöcertifiering av Chalmers](#) finns starka skäl att prioritera ökad biologisk mångfald.

Stendött Chalmers: Huvudentrén liksom bl a teknologgården kan ge intryck av att man på Chalmers prioriterar sten. I sådan miljö kan varje liten äkta inhemsk blomma ge ett lyft.

Onaturliga inkräktare: Oekologiska prioriteringar av främmande arter för träd, häckar och prydnadsblommor är vanliga än i dag på Chalmers. Detta motverkar en naturlig biologisk mångfald med samspel mellan flora och en inhemsk fauna. Det misskrediterar också andra satsningar på ekologisk hållbarhet vid Chalmers.

Chalmers Fakultetsklubb: Naturintresserade forskare och lärare på Chalmers har kunskaper som behövs för att lyfta fram möjligheter till inhemsk biologisk mångfald. Förhoppningsvis kan vissa insatser göras inom fakultetsklubbens ram för presentation på hemsidan och vid ett seminarium hösten 2010.

Grönområde för miljöprofil

Småbiotoper ger mångfald

Bilden ovan visar det kanske mest attraktiva grönområdet på Chalmers framför entrén till biblioteket. Här finns bra förutsättningar att synliggöra en rik inhemsk biologisk mångfald.

Miljöprofil: Grönområdet ger en idealisk ca 50 m bred och dessutom upphöjd avskärmning från omgivande asfalt, bilar och avgaser. Under sommarhalvåret får studenter och besökare en positiv miljöbild av Chalmers. Vid vackert väder väljer studenter ofta gräsmattan för pauser, samtal och studier. Trädet i bildens förgrund bär äpplen på hösten som en symbol för hälsa.

Underlag för småbiotoper: Berg i dagen och stråken av lättvittrade bergarter insprängda i urberget medför olika slag av [småbiotoper](#). Berghällarna framför biblioteket ger en flora med varierande näringskrav och dessutom många arter typiska för ekotoner mellan berg och jord.

Träd: Genom sin synlighet för alla får träd ett stort symbolvärde. Främmande trädarter på Kemigården och framför Fysikentrén ger fel signaler och bör bytas ut efterhand. Planterade och särskilt naturligt uppvuxna ädla lövträd och björkar passar bättre och gynnar talgoxen, blåmesen, grönfinken och lövsångaren som bjuder på en attraktiv svensk ljudmiljö.

Vårlök

Stinknäva

Bättre synlig mångfald

Bilder och information

Förståelsen och intresset för biologisk mångfald kan stärkas både i fält och på nätet genom synliggörande och information.

Vårblommor: Den tidiga vårlöken på bilden blommar i ett rikt bestånd nära äppelträdet i backen framför biblioteket. En senare och mer vanlig vårbloomma på Chalmers är svalört som återfinns bl a intill Olgas trappa.

Lundväxter: Inslagen av lundbiotoper markeras främst av naturliga bestånd av [de ädla lövträden](#) alm, ask och lönn. Strax öster om bibliotekets flaggstång finns den spännande stinknävan enligt bilden ovan.

Blomsterängar: De öppna grönytorerna på Chalmers är nu i hög rad övergödda, nedklippta och enformiga gräsmattor. Krypande örter som revsmörblomma och vitklöver klarar sig hyggligt. Blomsterängar med skön mångfald skulle kunna åstadkommas genom att mindre områden undantas från gräsklippning särskilt under vår och försommar.

Information: Småbiotoper med intressant mångfald kan presenteras på lämplig plats på Chalmers hemsida. Bilder ger en attraktiv grund som kan kompletteras med ekologisk information och artbeskrivningar. I fält kan det räcka med enkla skyltar som hänvisar till nätadressen. Ett halvdussin småbiotoper med varierande karaktär skulle räcka långt för att lyfta fram biologisk mångfald. Detta kan lätt kompletteras med fristående exempel på förekomst av intressanta arter.

Snårvinda som Chalmersblomma

Buskar och häckar

Dominansen av främmande häckarter av bl a släktena Aronia och Cotoneaster kan successivt brytas med inhemska alternativ. Under tiden gäller det att släppa fram tilltalande svenska häckörter.

Snårvinda: Bildens [snårvinda](#) är fångad i planteringen framför kemihuset innan denna rensades. Den högvuxna och praktfulla slingerväxten är vanlig i häckarna på Chalmers. Den har klarat att överleva alla fientliga utrensningar och kan vara en bra kandidat som botanisk Chalmerssymbol.

Inhemska buskar: Främmande buskar och häckar i särskilt störande lägen byts lämpligen ut först. Svenska arter kan väljas så att de attraherar såväl djur som människor. Exempel på inhemska arter är rönn, oxel, nyponros, slån, havtorn och björnbär.

Skydd för mångfald: Buskar bidrar indirekt till ökad mångfald då de ger skydd för högvuxna örter och fåglar som koltrasten. Inhemska blommande buskar och träd attraherar humlor och andra insekter. Arbeten med rensning kan med fördel begränsas. Viss markluckring kan ge fler ettåriga arter.

Bär och frukt: Naturnära inhemska kulturväxter som bärbuskar och fruktträd är alternativ som passar i tätorter. Blommorna lockar insekter och bären ofta såväl fåglar som människor. De läckra körsbären på träden intill Herrgården manar till satsningar på buskar och träd för mer bär och frukt på Chalmers.